

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 1. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	<ul style="list-style-type: none"> wymienić nazwy epoki umieścić Młodą Polskę w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię nazw epoki wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm, filister, sztuka dla sztuki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski
3. Filozofia końca wieku	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych filozofów epoki 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku 	<ul style="list-style-type: none"> porównać poznane założenia filozoficzne
4. i 5. U progu sztuki nowoczesnej	<ul style="list-style-type: none"> wymienić dominujące kierunki w sztuce modernistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować nowe kierunki w sztuce zilustrować przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość najważniejszych artystów 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy wybranych dzieł sztuki reprezentujących 	<ul style="list-style-type: none"> opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX

		cechy nowych kierunków w sztuce	modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	impresjonizm i symbolizm	i XX
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski *zdefiniować synestezję
7. Francuscy poeci przekłęci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanitas</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować wymowę wiersza	• dokonać analizy językowej wybranego fragmentu wiersza
8. Francuscy poeci przekłęci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
9. Francuscy poeci przekłęci – Paul Verlaine	• omówić treść wiersza • określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wyjaśnić na podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło	• wymienić elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	• wskazać w utworze elementy impresjonistyczne	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		sztuki			
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przedstawione w utworze relacje między kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy relacji między Marlowem a Kurtzem
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Marlowa i Kurtza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść motyw katabazy do treści utworu
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy opisach natury 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty: historycznoliteracki, psychologiczny, społeczny, kulturowy itp.
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

	lirycznego utworu	<ul style="list-style-type: none"> wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego 		
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadенcki 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę wiersza porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i> 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> przetworzyć informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać główne problemy w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów przedstawić i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć polemikę
17.	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić na 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić system 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać

Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty • wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia filistra	wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza • wskazać topoty i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	funkcję tytułu i refrenu	sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę w nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych *podać przykłady synestezji i określić jej funkcję

<p>20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje między człowiekiem a naturą w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Melodia mgieł nocnych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście
<p>21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
<p>22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić paradoks w tytule wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować pierwsze zdanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu
<p>23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję środków językowych w tekście
<p>24. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję wiersza • określić funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków

Staffa <i>Kowal</i>	liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	Nietzschego	zakończenie wiersza	językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
25. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcje	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję
26. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić archetyp wędrowca występujący w wierszu
27. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego	• zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów

		w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	i w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa		
28. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbole zawarte w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej
29. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety • odnieść przedstawiony wizerunek poety do tradycji młodopolskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić ewolucję programu filozoficznego poety • porównać wiersz z innymi tekstami kultury
30. i 31. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • przetworzyć informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać główne problemy w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę
32. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa –	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu • wymienić bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kościoła i tradycji w życiu społeczności wiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty

fragmenty)		<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować tradycje, obyczaje przedstawione we fragmencie 			
33. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje między ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym się charakteryzuje nurt literatury wiejskiej
34. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać fragment <i>Chłopów</i> Władysława Reymonta z <i>Gugulami</i> Wioletty Grzegorzewskiej na poziomie kreacji narratora
35. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować teksty według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję środków językowych w tekście
36. Wprowadzenie do analizy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić obszary działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić genezę <i>Wesela</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w twórczości 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zjawisko chłopomanii jako

<p><i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<p>twórczej Stanisława Wyspiańskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i> 	<p>elementy obrazowania impresjonistycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne 	<p>plastycznej Stanisława Wyspiańskiego</p> <p>elementy estetyki modernistycznej</p>	<p>kontekst do analizy dzieła</p> <p>*omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie</p>
<p>37. i 38. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> • wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej • omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligenci (Pan Młody i Gospodarz) 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie • przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora
<p>39. i 40. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory • przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom • omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować słowa Chochoła: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II • wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu • wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy dialogów bohaterów *wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w dramacie
<p>41. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochoła 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą

obowiązkowa)				Tadeusza Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	
42. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydzźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję <i>Wesela</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w dramacie postacie i motywy fantastyczne oraz omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w dramacie mity narodowe • omówić sposób obnażania mitów narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność *interpretować różne teksty kultury w odniesieniu do <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego *wyjaśnić, na czym polega mitologizacja i demitologizacja narodowej przeszłości oraz polskiego społeczeństwa w dramacie Stanisława Wyspiańskiego
43. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie między opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów
44. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować teksty według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić środki językowe w tekście

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
45. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • przetworzyć informacje zawarte w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać główne problemy w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć polemikę
*46. i 47. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje między bohaterami 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*48. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
49. i 50. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio dobranych przymiotników na 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego • omówić wpływ doboru 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wartości stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów

	opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	czasowników na charakter tekstu <ul style="list-style-type: none"> wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim 	wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
51. i 52. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznany słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
53. i 54. Ironia	<ul style="list-style-type: none"> definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką wymienić wyznaczniki i sygnały ironii przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym 	<ul style="list-style-type: none"> omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej
55. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznany słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich

MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
56. Referat	<ul style="list-style-type: none"> • zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego • przedstawić budowę referatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować język referatu • przygotować konspekt referatu • sporządzić opis bibliograficzny źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu • sformułować tezę referatu i argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć i wygłosić referat 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
57. i 58. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.